

29.01.2015

Valtiovarainministeriö

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Viite Lausuntopyyntönne 10.12.2014 hallituksen esityksestä metropolihallintoa koskevaksi lainsäädännöksi (VM 093:00/2013)

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN LAUSUNTO

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki metropolihallinnosta, laki metropolialueen liikennejärjestelmää ja joukkoliikennettä koskevien tehtävien hoitamisesta sekä laki pääkaupunkiseudun kuntien jätehuoltoa koskevasta yhteistoiminnasta. Esityksen tavoitteena on koota ja järjestää metropolialueen maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevien tehtävien hoitaminen metropolihallinnolle. Tarkoituksena on myös luoda edellytyksiä metropolialueen kuntarajat ylittävälle kansanvaltaiselle päätöksenteolle ja edistää alueen sosiaalisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti kestävä kehitystä ja vahvistaa alueen kansainvälistä kilpailukykyä ja elinvoimaa.

Metropolihallintoa koskevaa lainsäädäntöä on valmisteltu valtiovarainministeriön asettamassa työryhmässä, jossa on ollut edustus myös sosiaali- ja terveysministeriöstä. Sosiaali- ja terveydenhuolto on jätetty nyt kyseessä olevien, metropolialuetta koskevien esitysten ulkopuolelle, ja mainitusta kokonaisuudesta tullaan säätämään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettavassa laissa, jota koskeva hallituksen esitys (HE 324/2014) on parhaillaan eduskunnan käsiteltävänä.

Sosiaali- ja terveysministeriön näkemyksen mukaan on hyvä, että alueellisesti pyritään rakentamaan hallinnollinen kokonaisuus, jossa erityisesti maankäyttöön, asumiseen ja liikenteeseen liittyvät kysymykset voidaan ratkoa yhtä kuntaa laajemman alueen toimivuuden kannalta. Metropolialueen väestönkehityksen ja kaupunkirakenteen johdosta alueesta on muodostunut mitä suurimmassa määrin asukkaiden kannalta yksi toiminnallinen kokonaisuus, joka edellyttää myös yhtä alueellista yhdyskuntasuunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmää. Erilaisten väestöryhmien hyvinvoinnin, osallisuuden ja eri toimintojen saavutettavuuden kannalta on tärkeää esimerkiksi yhtenäisen esteettömän julkisen liikenneverkon toteutuminen yhdenmukaisesti koko aluetta kattavana. Yleisen joukkoliikenteen palvelujen on sovellettava mahdollisimman laajasti myös liikunta- ja toimintaesteisille matkustajille. Esteetön joukkoliiken-

ne parantaa elämänlaatua ja lisää osallisuutta. Se myös vähentää tarvetta erilliskuljetusten järjestämiseen ja tästä aiheutuvia kustannuksia.

Kuten esityksessä on todettu, alueiden sosiaalinen ja etninen eriytyminen on kasvussa etenkin pääkaupunkiseudulla. Sosiaalisen eheyden uhkatekijöitä ovat esimerkiksi huono-osaisuuden kasautuminen tietyille asuinalueille, lastensuojelutarpeen kasvu, pitkäaikaistyöttömyys, maahanmuuttajien syrjäytyminen, asunnottomuus ja työttömyys. Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hyvänä, että esityksessä nostetaan esiin sosiaalisen eheyden näkökulma, joka vaatii useiden yhteiskuntapolitiikan lohkojen metropolialueen tasolla tapahtuvaa suunnittelua ja toteuttamista. Keskeisiä ovat esimerkiksi asuntojen tuotantoon, maankäyttöön ja kaavoitukseen sekä asukkaiden asumisratkaisujen tukemiseen liittyvät toimenpiteet. Asuntopolitiikan toimivilla ratkaisuilla pystytään vähentämään alueellisesti kasautuneita sosiaalisia ongelmia ja huono-osaisuutta, mikä tukee yhteiskunnallista vakautta ja asukkaiden hyvinvointia.

Metropolialueen sosiaalista eheyttä on selvittänyt sosiaali- ja terveysministeriön johdolla toiminut työryhmä. Työryhmän toimenpide-ehdotukset on esitelty metropolipolitiikan neuvottelukunnalle marraskuussa 2014. Esitykset jakautuivat kolmen pääteeman alueille: nuorten syrjäytymisen ehkäiseminen, asuminen sekä maahanmuutto. Sosiaali- ja terveysministeriö katsoo, että nyt valmistelussa oleva hallituksen esitys tukee työryhmän toimenpiteiden toteuttamista metropolialueen toimenpiteinä. Esityksen perusteluja olisi vielä mahdollista vahvistaa mainitun työryhmän selvityksen sisällöllä.

Kansliapäällikkö

Päivi Sillanaukee

Hallitusneuvos

Anne Kumpula

JAKELU

valtiovarainministeriö@vm.fi

TIEDOKSI

STM:n osastot ja erilliset tulosityhmät

